

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **I. C. M. R.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2017, č. j. OAM-628/ZA-ZA11-VL11-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2020, č. j. 2 Az 66/2017 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 8.833 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Městský soud v Praze nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl, přičemž dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci a bylo dostatečně odůvodněno. Žalobkyně blíže nespecifikovala své obavy z návratu do vlasti ani své tvrzení o tom, že v současné době není na Kubě taková situace, která by pro ni byla bezpečná.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného, jakož i rozsudku městského soudu, kterou spatřovala v tom, že městský soud ani žalovaný řádně nezohlednili politickou činnost otce stěžovatelky, což je v rozporu s judikaturou NSS

(rozsudek ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, a ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63). Městský soud nezhodnotil a nevyložil obsah pojmu „zastávání politických názorů“ dle § 12 písm. b) zákona o azylu ve vztahu k postavení stěžovatelky jakožto příslušnice určité sociální skupiny – rodinných příslušníků disidentů. Závěr, že není pravděpodobné, že by stěžovatelka po návratu do země původu čelila ústrkům pro svůj pobyt v zahraničí a aktivity otce, nemá dostatečnou oporu ve spisovém materiálu. Nevypořádané zůstalo tvrzení stěžovatelky, že měla strach vyjadřovat svoje politické názory z důvodu hrozícího uvěznění. Vynucená mlčenlivost a z ní pramenící absence vnějších projevů pronásledování však nemůže zdůvodňovat závěr o neexistenci pronásledování. Městský soud na mnoha místech odůvodnění pouze rekapituluje a cituje odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného, proto je jeho rozsudek nepřezkoumatelný.

[4] Městský soud nesprávně hodnotil azylový příběh stěžovatelky. Při jejím návratu na Kubu je velmi pravděpodobné, že bude pronásledována z důvodu politických aktivit jejího otce, který je disidentem. Poukázala v této souvislosti na obsah příručky UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků, dle které k naplnění termínu „politický názor“ postačí již skutečnost, je-li takový názor žadateli připisován. Skutečnost, že je stěžovatelčin otec disidentem, nebyla v řízení vyvrácena, přičemž žalovaný neprovedl žádné širší dokazování. Otec stěžovatelky v roce 2013 obdržel od kubánského zastupitelského úřadu oznámení, že jeho povolení ke vstupu do země bylo zrušeno, což svědčí o skutečnosti, že kubánské úřady vedou otce stěžovatelky jako protirežimního činitele.

[5] Ve vztahu k situaci kubánských občanů po návratu do země původu stěžovatelka poukázala na zprávu organizace ACCORD Cuba: Travel Regulations and Civil and Political Rights ze srpna 2017, ze které vyplývá, že kubánská vláda si vyhrazuje právo odepřít vydání pasu nebo odepřít osobě opustit zemi za zvláštních okolností, které jsou stanoveny vyhláškou č. 302, kterou se změnil zákon o migraci. Kubánci jsou považováni za emigranty, pokud zůstali mimo zemi původu déle než 24 měsíců, aniž by dodržovali zvláštní předpisy, přičemž v případě definitivní emigrace může být jejich majetek zabaven. Emigranti nemají na rozdíl od ostatních Kubánců právo na bezplatnou zdravotní péči, při vstupu do země je vyžadováno komerční pojištění. Emigranti nedostávají státní důchod a rodina trvalých emigrantů již pro emigrovanou osobu nepřijímá dotované potravinové přídělky. Stěžovatelka dále poukázala na zprávu MZV USA ohledně stavu lidských práv na Kubě v roce 2019, ze které vyplývá, že vláda zakazuje občanům a osobám kubánského původu, kteří žijí v zahraničí, vstoupit do země, což potvrzují též osobní zkušenosti otce stěžovatelky. V této souvislosti stěžovatelka odkázala na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 Az 37/2018 - 73, dle kterého existence odůvodněného strachu z pronásledování nemusí být nezbytně založena na výlučně vlastní zkušenosti žadatele o mezinárodní ochranu.

[6] Pokud by se kubánské úřady dozvěděly, že stěžovatelka v ČR žádala o mezinárodní ochranu, byla by perzekuována a nemusel by jí být umožněn návrat na Kubu, přičemž v případě, že by jí vstup byl umožněn, v souladu s migračním zákonem by ztratila některá základní práva. Situace stěžovatelky je navíc složitější proto, že její otec je disidentem. Není

pokračování

pak rozhodující, zda sama stěžovatelka vyjadřovala politické názory, dostatečným je již to, že stěžovatelce státní orgány tuto politickou afiliaci zjevně připisovaly, což správní orgán ani městský soud nevyvrátily. V případě návratu na Kubu stěžovatelce hrozí nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu. Závěr ohledně existence hrozby vážné újmy je dle stěžovatelky podpořen tím, že stěžovatelka byla bezdůvodně nepřijata na vysokou školu a jejímu otci je zamezen vstup na území Kubu.

[7] Žalovaný ve vyjádření označil kasační stížnost za nedůvodnou a účelovou. K námitce stěžovatelky, že se městský soud ani žalovaný nevypořádali s tím, že je stěžovatelka dcerou disidenta, konstatoval, že se touto námitkou žalovaný podrobně zabýval na s. 4 napadeného rozhodnutí. Žalovaný v této souvislosti zdůraznil, že stěžovatelka neuvedla konkrétní incidenty či problémy, kterým v zemi původu čelila v souvislosti s aktivitami jejího otce. Dle zjištění žalovaného pak otec stěžovatelky pobývá v České republice od roku 2006 na základě uděleného trvalého pobytu za účelem sloučení s občanem České republiky, přičemž nikdy nežádal v České republice o mezinárodní ochranu. Tvrzení stěžovatelky ohledně disidentské činnosti jejího otce označil žalovaný za neprokazatelné. Dále žalovaný uvedl, že v blanketní žalobě ani v jejím doplnění stěžovatelka nezmínila jako žalobní bod žalovaným nesprávně provedené posouzení skutečnosti, že její otec je disident. Městský soud se tedy nemohl touto žalobní námitkou z důvodu dispoziční zásady zabývat. Jelikož stěžovatelka tuto námitku uplatnila v kasační stížnosti, vyjádřil žalovaný přesvědčení, že se jedná o nepřipustné rozšiřování kasačních tvrzení.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[10] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se NSS podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto

nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[11] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[12] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že stěžovatelka především namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a rozsudku městského soudu spočívající v nedostatečném zjištění skutkového stavu. Ve vztahu k této námitce Nejvyšší správní soud odkazuje na své rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 19. 8. 2005, sp. zn. 4 Azs 467/2004, č. 1095/2007 Sb. NSS. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany, z obsahu jeho žádosti, resp. výpovědi se v následujících fázích řízení o udělení mezinárodní ochrany vychází (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41). Rozhodnutí žalovaného je detailně odůvodněno a zabývá se všemi stěžovatelkou tvrzenými skutečnostmi, přičemž tvrzená disidentská činnost otce stěžovatelky je podrobně rozebrána na s. 4 napadeného rozhodnutí. Žalovaný se rovněž zabýval podobou kubánské migrační legislativy ve vztahu k možnosti občanů Kuby opouštět svoji zemi a opětovně se tam navracet (s. 8 – 9 napadeného rozhodnutí), přičemž dospěl k závěru, že ve většině případů nemá dlouhodobý pobyt v zahraničí vliv na další život navrátilců se občanů na Kubě. Žalovaný též reflektoval skutečnost, že stěžovatelka veřejně neprezentovala svoje názory z důvodu obav postihu ze strany kubánských státních orgánů (s. 4 napadeného rozhodnutí). Žalovaný nadto veškeré závěry řádně odůvodnil a podložil četnými zprávami o zemi původu – Výroční zpráva Amnesty International 2017, Kuba, ze dne 22. 2. 2017; zpráva MZV USA o dodržování lidských práv na Kubě v roce 2016 ze dne 3. 3. 2017; zákon Kubánské republiky o migraci v novelizovaném znění; konzulární informace Velvyslanectví Kubánské republiky v ČR, Konzulární služby pro kubánské občany ze dne 14. 11. 2016 a informace MZV ČR ze dne 15. 3. 2017.

[13] Taktéž městský soud se v napadeném rozsudku jednotlivě vyjádřil ke všem uplatněným žalobním bodům, žádný z nich neopomněl a věcně, srozumitelně a přesvědčivě vypořádal veškeré žalobní námítky. Zdejší soud upozorňuje, že pouhý nesouhlas stěžovatelky se způsobem a rozsahem vypořádání námitek nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů nezakládá (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4 Azs 71/2018 - 47). Městský soud poukázal na důvody stěžovatelčiny žádosti o udělení mezinárodní ochrany (obavy z pronásledování ze strany vládní moci, nemožnost studovat v zemi původu), zohlednil výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace a důkazy a tyto podřadil pod jednotlivé na posuzovaný případ dopadající hmotněprávní normy, aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury NSS týkající se otázek řešených i v souzené věci.

[14] K námitce stěžovatelky, že městský soud opomněl zohlednit tvrzenou politickou činnost jejího otce, zdejší soud poznamenává, že tuto námitku stěžovatelka uplatnila až v řízení o kasační stížnosti, ačkoli jí nic nebránilo tuto uplatnit již v řízení před městským soudem, pročez je tato námitka nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, č. 1743/2009 Sb. NSS, či ze dne 27. 5.

pokračování

2015, č. j. 6 As 68/2015 - 32). Ze stejného důvodu pak městský soud dále nehodnotil postavení stěžovatelky jakožto příslušnice určité sociální skupiny – rodinných příslušníků disidentů a nezabýval se možným pronásledováním stěžovatelky z důvodu politických aktivit jejího otce, aniž by to způsobovalo nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Nejvyšší správní soud pak dále shledal nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. rovněž námitku ohledně strachu stěžovatelky vyjadřovat svoje politické názory z důvodu hrozícího vězení, jelikož ani tuto námitku stěžovatelka nevznesla v řízení před městským soudem, ačkoli jí v tom nic nebránilo.

[15] Stěžovatelčina námitka, podle níž městský soud žalobní námitky řádně nevypořádal, nýbrž pouze rekapituloval a citoval závěry žalovaného, je rovněž nedůvodná. Zdejší soud již v rozsudku ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, shledal, že *„[j]e-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil“*. Městský soud se tedy žádného pochybení nedopustil, pokud odkazoval na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

[16] Ve vztahu k argumentaci stěžovatelky ohledně pronásledování občanů Kuby navracejících se ze zahraničí ze strany státních orgánů Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek ze dne 23. 11. 2007, č. j. 5 Azs 50/2007 - 71, ve kterém zdejší soud konstatoval, že *„[k] udělení azylu ovšem není dostatečná samotná příslušnost k sociální skupině, ale musí být splněna ještě podmínka druhá, tedy odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k této sociální skupině. Tato odůvodněnost strachu z pronásledování přitom musí mít kořeny buď v osobní zkušenosti žadatele o azyl, nebo v tom, že se jedná o skupinu v dané zemi pronásledovanou obecně“*. Zdejší soud konstatuje, že z informace MV ČR ze dne 15. 3. 2017, č. j. 91328/2017-LPTP, která je založena ve správním spise, vyplývá, že ve většině případů se u občanů Kuby po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí nemění zásadním způsobem jejich situace ve vztahu ke kubánským úřadům. S reintegrací takové osoby nemají zásadní problém a nemají zpravidla ani omezení v přístupu k sociálnímu a zdravotnímu systému či na trh práce. V drtivé většině případů kubánské úřady soustavně nesledují osoby, které se vracejí do vlasti po dlouhodobějším pobytu v zahraničí. Nejvyšší správní soud podotýká, že z výše uvedených zpráv nelze obecně usuzovat o perzekuci kubánských občanů navrátilých se ze zahraničí.

[17] Stěžovatelka neosvědčila ani z výše citovaných zpráv zdejší soud neshledal, že by jí v zemi původu hrozilo tvrzené nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu. Ve vztahu k hrozbě nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) zdejší soud poukazuje, že tato hrozba musí být ze strany stěžovatele prokázána v intencích *„reálného nebezpečí“* (*real risk*) mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (srov. např. rozsudky NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, a ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58). Z výše uvedených informací vyplývá, že stěžovatelce, která nebyla v zemi původu jakkoli politicky aktivní a žádné problémy se státními orgány v zemi původu nikdy neměla, nehrozí při případném návratu do země původu negativní následky spojené s jejím pobytem na území České republiky. Obecné spekulativní tvrzení

ohledně pronásledování přívrženců opozičních politických stran pak nemůže být způsobilé osvědčit reálné nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

[18] Nejvyšší správní soud dodává, že ani skutečnost, že stěžovatelka nebyla přijata na vysokou školu není schopna osvědčit pronásledování stěžovatelky, přičemž zdejší soud již v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, konstatoval, že *„[o]btíže žadatele o azyl stran obživy či možností seberealizace nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu“*, přičemž tento závěr lze uplatnit též v případě jiných forem mezinárodní ochrany.

[19] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[20] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[21] Odměna zástupci stěžovatelky JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, který byl stěžovatelce k její žádosti ustanoven usnesením NSS ze dne 29. 5. 2020, č. j. 4 Azs 131/2020 - 26, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 6. 2020) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupci stěžovatelky odměna ve výši 2 x 3.100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 6.800 Kč. Zástupce stěžovatelky dále soudu doložil vynaložené náklady na tlumočení osobního jednání se stěžovatelkou do španělského jazyka za úplatu ve výši 500 Kč. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatelky dále přiznal náhradu nákladů řízení dle § 57 odst. 1 s. ř. s. ve výši 500 Kč. Zástupce stěžovatelky soudu sdělil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se jeho odměna a náhrada hotových výdajů zvyšuje o částku odpovídající této dani. Celkem tedy náleží zástupci stěžovatelky odměna a náhrada hotových výdajů 8.833 Kč.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu